

गच्छन् गच्छति तं बुधः ॥४१॥ सूक्ष्मं लिङ्गं ज्ञानेन तरेति अतिक्रम्य गच्छति ते सूक्ष्मज्ञानतराः सूक्ष्मज्ञानेति पाठे प्रकृतितीर्त्वा गता इत्यर्थः सूक्ष्मं पुरुषं ॥४२॥४३॥४४॥४५॥ दिव्यो लाभांश्च अदिव्यो
लाभः सार्वभौमत्वं ॥४५॥ अनुशंसंतीति पाठः स्पष्टः तत्त्वं अनारोपितरूपे विषये कथयन्ति ॥४७॥ त्रिधा पाक्यज्ञत्रये श्रोतस्मात्तद्व्यानयहेतित्यर्थः ॥४८॥ क्रतुं यज्ञः सत्यं तत्फलं योनिः श्रद्धासत्ये
॥४९॥ यज्ञपतेः श्रोत्रादिभावेन रात्र्यादीनि निरूपयति रात्रीति ॥५०॥५१॥ कालस्य योनिमेवाह वंदेति ॥५२॥ सत्पुरुषं बुद्धेनासि असत्त्वाद्याकाशो ॥५३॥ अष्टौ भूभिः शपोनलो वायुः स्वमनो बुद्धिरहं

यैलब्ध्या परमं लाभं नाधिकं मन्यते बुधः ॥ यं सूक्ष्मां परमां प्राप्तिं गच्छन् न व्यभक्षयं ॥५१॥ यं साक्षात्प्राप्तं तत्त्वज्ञाः सार्वभौमं शीघ्रं विशारदाः ॥ सूक्ष्मज्ञानतराः सूक्ष्मं ज्ञा
त्वा मुच्यन्ति बंधनैः ॥५२॥ ये च वेदविदो वेद्यं वेदांते च प्रतिष्ठितं ॥ प्राणायामपरा नित्यं यं विशंति जपंति च ॥५३॥ ॐ काररथमारुह्य ते विशंति महेश्वरं ॥ अयं स दे
वयानानामादित्यो द्वारमुच्यते ॥५४॥ अयं च पितृयानानां चंद्रमा द्वारमुच्यते ॥ एष काष्ठादिशश्चैव संस्तव्युगादि च ॥५५॥ दिव्यादिव्यः परो लाभः अयनेद
क्षिणोत्तरे ॥ एनं प्रजापतिः पूर्वमाराध्य बहुभिः स्तवैः ॥५६॥ प्रजार्थं वरयामास नीललोहितसंज्ञितं ॥ ऋग्भिर्यमनुशासंति तत्त्वे कर्मणि बद्धुचाः ॥५७॥ यज्ञ
पतिश्चायं परः स्मृतः ॥५८॥ रात्र्यहः श्रोत्रनयनः पक्षमासशिरोभजः ॥ ऋतुवीर्यस्तपोधैर्यो ह्यहं गुह्यो रुपादवान् ॥५९॥ सूक्ष्मं मोहता शश्वकालः संहार
वेगवान् ॥ कालस्य परमायोनिः कालश्चायं सनातनः ॥५९॥ चंद्रादित्यो सनक्षत्रो ग्रहाश्च सह वायुना ॥ ध्रुवः सप्तर्षयश्चैव भवनाः सप्त एव च ॥५२॥ प्रधा
रि चर्तते ॥५४॥ एतत्परममानंदं यत्तच्छाश्वतमेव च ॥ एषा गतिर्विरक्तानामेष भावः परः सता ॥५५॥ एतत्सदमनुदिगमेतद्ब्रह्म सनातनं ॥ शास्त्रवेदांग
विदुषामेतद्व्यानं परंपदं ॥५६॥ इयं सा परमाकाष्ठा इयं सा परमाकला ॥ इयं सा परमासिद्धिरियं सा परमागतिः ॥५७॥ इयं सा परमाशांतिरियं सा निर्वृतिः
परा ॥ यं प्राप्य कृतकृत्याः स्मदस्य मन्यन्त योगिनः ॥५८॥ इयं तुष्टिरियं सिद्धिरियं श्रुतिरियं स्मृतिः ॥ अध्यात्मगतिरिष्टानां विदुषां प्राप्तिरव्यया ॥५९॥
कारश्च परः मायावी अस्य मायाविनः भागं अंशं कृत्स्नं प्रपंचजातं ॥५४॥ एतस्मात्परमं मानंदमयादीश्वरादपि परं शब्दं मानंदं मानंदमात्रं तदेव शाश्वतं येन पूर्वेषामशाश्वतत्वं दर्शितं ॥५५॥ अध्या
नं परंपदं पदप्रापकं ॥५६॥ सेति सा काष्ठा सा परा गतिरिति प्रसिद्धा ॥५७॥ निर्वृतिः कृतं ॥५८॥ श्रुतिरिति श्रोत्रादिज्ञानाः बुद्धिः इष्टानां योगिनां अध्यात्मगतिः प्रत्यक्प्रावण्यरूपा गतिः विदुषां अहं